

METHODS FOR DEVELOPING LOGICAL THINKING AND CREATIVITY IN PRESCHOOL CHILDREN THROUGH GAMING PLATFORMS

Asadbekova Ilmira Raxat
qizi 1st year master's student,

Scientific supervisor: professor Allambergenova Mukhabbat Khasanbaevna
NSPI named after Ajiniyaz

Summary: This article analyzes the pedagogical possibilities of game platforms in the formation of logical thinking and creative abilities in preschool children.

Keywords: game platforms, preschool education, logical thinking, creativity, didactic games, digital technologies, pedagogical approach.

O'YIN PLATFORMALARI ORQALI MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARDA MANTIQUIY FIKRLASH VA KREATIVLIKNI RIVOJLANTIRISH YO'LLARI

Asadbekova Ilmira Raxat qizi 1-kurs magistranti,
ilmiy rahbar professor Allambergenova Muxabbat Xasanbaevna
Ajiniyoz nomidagi NDPI

Annotatsiya: Mazkur maqolada maktabgacha yoshdagi bolalarda mantiqiy fikrlash va kreativ qobiliyatlarni shakllantirishda o'yin platformalarining pedagogik imkoniyatlari tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: o'yin platformalari, maktabgacha ta'lim, mantiqiy fikrlash, kreativlik, didaktik o'yinlar, raqamli texnologiyalar, pedagogik yondashuv.

Bugungi kunda maktabgacha ta'lim tizimida bolalarning intellektual va ijodiy salohiyatini rivojlantirish ustuvor vazifalardan biri hisoblanadi. Jamiyatning tez sur'atlar bilan rivojlanishi, raqamli texnologiyalarning ta'lim jarayoniga keng kirib kelishi bolalardan nafaqat bilim, balki mustaqil fikrlash, yangicha yondashuv va

kreativlikni talab etmoqda. Shu sababli ta'lim jarayonini bolalar yosh xususiyatlariga mos, qiziqarli va samarali shakllarda tashkil etish muhim ahamiyat kasb etadi.

Maktabgacha yosh davri bolaning tafakkuri, tasavvuri va ijodiy qobiliyatlari faol shakllanadigan bosqich hisoblanadi. Aynan shu davrda qo'llaniladigan o'yin platformalari bolalarning mantiqiy fikrlashini rivojlantirish bilan birga, ularning kreativ imkoniyatlarini yuzaga chiqarishga xizmat qiladi. O'yin faoliyati orqali bola atrof-muhitni anglaydi, sabab-oqibat munosabatlarini tushunadi va muammolarga noodatiy yechim topishga o'rganadi.

O'yin platformalari deganda bolalar uchun maxsus tashkil etilgan an'anaviy, konstruktiv hamda raqamli o'yin muhiti tushuniladi. Ushbu platformalar bolalarni faol ishtirok etishga undaydi va ularning bilish jarayonini tabiiy ravishda faollashtiradi.

Pedagogik nuqtayi nazardan, o'yin platformalari quyidagi imkoniyatlarga ega: bolalarda mantiqiy bog'lanishlarni aniqlash ko'nikmasini shakllantiradi, muammoli vaziyatlarni hal qilish malakasini rivojlantiradi, mustaqil fikrlash va qaror qabul qilishga o'rgatadi, ijodiy yondashuv va fantaziyani qo'llab-quvvatlaydi.

O'yin orqali ta'lim berish jarayonida bola majburiy emas, balki qiziqish asosida bilim oladi. Bu esa ta'lim samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

Mantiqiy fikrlash - bu predmet va hodisalar o'rtasidagi munosabatlarni anglash, taqqoslash, tahlil qilish va umumlashtirish jarayonidir. Maktabgacha yoshdagi bolalarda ushbu sifatni rivojlantirishda o'yin platformalari muhim vosita hisoblanadi.

Masalan, konstruktiv o'yinlar (kublar, lego, mozaikalar) bolalarda: shakl va o'lchamlarni farqlash, ketma-ketlikni aniqlash, sabab-oqibat munosabatlarini tushunish kabi ko'nikmalarni shakllantiradi.

Raqamli o'yin platformalari esa bolalarga mantiqiy topshiriqlarni bajarish, muammoli vaziyatlarni yechish va natijani oldindan taxmin qilish imkonini beradi.

Bunday o‘yinlar bolaning diqqatini jamlash, xotira va tafakkurini rivojlantirishga ijobiy ta’sir ko‘rsatadi.

Kreativlik - bu yangi g‘oyalar yaratish, noodatiy yechimlar topish va erkin fikrlash qobiliyatidir. Maktabgacha yosh davrida kreativlikni rivojlantirish bolaning kelgusidagi shaxsiy va kasbiy muvaffaqiyatlari uchun muhim poydevor hisoblanadi. O‘yin platformalari kreativlikni rivojlantirishda quyidagi jihatlar bilan ajralib turadi: rolli o‘yinlar orqali bolalar turli obrazlarga kirib, ijodiy tasavvurini boyitadi, ochiq yakunli o‘yinlar bolani mustaqil g‘oya o‘ylab topishga undaydi, jamoaviy o‘yinlar muloqot va hamkorlik asosida ijodiy fikrlashni rivojlantiradi. Masalan, teatrlashtirilgan o‘yinlar bolalarda nutq, mimika, harakat va fantaziyani uyg‘unlashtirish orqali kreativ qobiliyatlarni rivojlantiradi. Raqamli ijodiy platformalar esa rasm chizish, shakl yaratish va hikoya tuzish orqali bolalarning estetik didini shakllantiradi.

Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida o‘yin platformalaridan samarali foydalanish uchun quyidagi tavsiyalarni inobatga olish lozim:

- o‘yinlar bolaning yosh va individual xususiyatlariga mos bo‘lishi;
- mantiqiy va ijodiy vazifalar muvozanatda tashkil etilishi;
- raqamli o‘yinlardan foydalanishda vaqt me’yoriga rioya qilinishi;
- pedagog tomonidan o‘yin jarayoni maqsadli va tizimli boshqarilishi.

O‘yin platformalari faqat ko‘ngilochar vosita emas, balki maqsadli pedagogik ta’sirga ega bo‘lgan ta’lim resursi sifatida qaralishi zarur.

Maktabgacha yoshdagi bolalarda mantiqiy fikrlash va kreativlikni rivojlantirish jarayonida nafaqat pedagog, balki ota-onaning ham faol ishtiroki muhim ahamiyatga ega. O‘yin platformalaridan samarali foydalanish ta’lim tashkiloti va oila o‘rtasidagi uzviy hamkorlikni talab etadi. Chunki bola olgan bilim va ko‘nikmalarini faqat ta’lim muassasasidagina emas, balki oilaviy muhitda ham mustahkamlaydi.

Pedagoglar tomonidan tavsiya etilgan o‘yin platformalari ota-onalar uchun tushunarli va qulay bo‘lishi lozim. Uy sharoitida qo‘llaniladigan mantiqiy o‘yinlar, konstruktorlar va ijodiy topshiriqlar bolalarning tafakkurini rivojlantirishda davomiylikni ta’minlaydi. Ayniqsa, ota-onaning bola bilan birgalikda o‘yin jarayonida ishtirok etishi bolaning o‘ziga bo‘lgan ishonchini oshiradi va ijodiy faolligini kuchaytiradi.

Raqamli o‘yin platformalaridan foydalanishda esa ota-onalar nazorati muhim hisoblanadi. Bolaning yoshiga mos, rivojlantiruvchi va zararli kontentdan holi bo‘lgan o‘yinlarni tanlash ota-onaning asosiy vazifalaridan biridir. Shu bilan birga, raqamli o‘yinlar an’anaviy harakatli va ijodiy o‘yinlar bilan uyg‘unlashtirilishi zarur.

Xulosa qilib aytganda, o‘yin platformalari maktabgacha yoshdagi bolalarda mantiqiy fikrlash va kreativlikni rivojlantirishda muhim pedagogik vosita hisoblanadi. O‘yin asosida tashkil etilgan ta’lim jarayoni bolalarning intellektual faolligini oshiradi, mustaqil fikrlash va ijodiy yondashuvni shakllantiradi. Shu bois maktabgacha ta’lim tizimida o‘yin platformalaridan samarali va tizimli foydalanish ta’lim sifatini oshirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati.

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 8-maydagi “O‘zbekiston Respublikasi maktabgacha ta’lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to‘g‘risida” PQ–4312-son qarori. – Toshkent.
2. “Ilk qadam” davlat o‘quv dasturi. – Toshkent, 2022.
3. Sh.Sodikova. **Maktabgacha pedagogika** – Toshkent: Fan va texnologiya, 2017.
4. Sh.Sodikova. **Maktabgacha ta’limda ta’lim va tarbiya texnologiyalari.**– Toshkent: Bookmani print, 2022.